

Recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji

Sposób postępowania z pojazdami wycofanymi z eksploatacji, zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska, uregulowano w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.) Uzupełniają ją przepisy regulujące postępowanie z odpadami, w tym ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2007r. Nr 39. poz. 251, z późn. zm.).

Pojazdami wycofanymi z eksploatacji mogą być:

- pojazdy samochodowe zaliczone do kategorii M1 (samochody osobowe),
- pojazdy samochodowe zaliczone do kategorii N1 (samochody ciężarowe, mające maksymalną masę nieprzekraczającą 3,5 tony),
- trójkołowe pojazdy silnikowe, z wyłączeniem motocykli trójkołowych.

Zgodnie z ustawą o odpadach, wyżej wymienione pojazdy stają się odpadem, jeżeli ich posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Pojazdy wycofane z eksploatacji są odpadem niebezpiecznym o kodzie: 16 01 04*. Zostało to określone, w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112. poz. 1206). W związku z tym wycofane z eksploatacji pojazdy powinny być przetwarzane w sposób bezpieczny dla środowiska i zdrowia ludzi.

Z tego powodu demontaż pojazdów może być prowadzony wyłącznie w legalnie działających stacjach demontażu. Zbieranie pojazdów mogą prowadzić wyłącznie przedsiębiorcy prowadzący specjalne punkty zbierania pojazdów i przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu.

Obowiązki właściciela pojazdu

Właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji może przekazać go wyłącznie do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów.

Musi przy tym okazać dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość, dowód rejestracyjny pojazdu oraz kartę pojazdu (jeżeli była wydana), lub inny dokument potwierdzający dane zawarte w dowodzie rejestracyjnym oraz dokument potwierdzający własność w przypadku właściciela pojazdu innego niż wpisany w dowodzie rejestracyjnym.

Następnie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaświadczenia o demontażu pojazdu lub zaświadczenia o przyjęciu niekompletnego pojazdu złożyć wniosek o wyrejestrowanie pojazdu.

Wykaz stacji demontażu i punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji na terenie województwa podlaskiego jest prowadzony przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Białymstoku i dostępny na stronach internetowych:

<http://bip.rdos.eu/Information.aspx?iid=12861>

<http://bip.rdos.eu/Information.aspx?iid=12862>

Kto nie przekazuje pojazdu wycofanego z eksploatacji do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów, podlega karze grzywny.

Stacje demontażu pojazdów

Stacja demontażu pojazdów powinna zapewniać bezpieczne przetwarzanie pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów.

Demontaż pojazdu polega na wymontowywaniu z niego przedmiotów wyposażenia i elementów nadających się do ponownego użycia (zaliczanego do procesu odzysku R14) oraz na wymontowaniu z pojazdów elementów nadających się do odzysku i recyklingu, co prowadzi do powstania innych odpadów (proces odzysku R15). W związku z tym każdy podmiot, planujący rozpocząć tego rodzaju działalność, powinien uzyskać pozwolenie na wytwarzanie i odzysk odpadów w związku z funkcjonowaniem stacji demontażu pojazdów. Organem właściwym do wydania takiej decyzji jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Ponadto konieczne jest spełnienie warunków technicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 roku w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 143, poz. 1206).

Przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest obowiązany do przyjęcia każdego pojazdu wycofanego z eksploatacji, który posiada cechy identyfikacyjne. Może pobrać opłatę od właściciela pojazdu, jeżeli samochód jest niekompletny lub zawiera inne odpady, które nie pochodzą z danego pojazdu. W stacji demontażu może być prowadzony również demontaż pojazdów zaliczonych do kategorii innych niż M1 i N1, np. autobusów. Jednakże pojazdy te nie podlegają przepisom ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, z wyjątkiem wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu.

Prowadzący demontaż pojazdów, innych niż należących do kategorii M1 lub N1 stosuje przepisy ochrony środowiska, w tym ustawy o odpadach.

Po przyjęciu pojazdu do demontażu zakład unieważnia dowód rejestracyjny, kartę pojazdu, tablice rejestracyjne, a także wydaje zaświadczenie o demontażu pojazdu jego właścicielowi oraz organowi rejestrującemu.

Przyjęte do demontażu pojazdy, jak również powstałe później odpady powinny być magazynowane w odpowiedni sposób, zapobiegający skażeniu środowiska. Niektóre wymontowane elementy wyposażenia samochodu mogą zostać przeznaczone do ponownego użycia i odsprzedane. Wytworzone odpady zakład powinien przekazywać innym podmiotom, wyspecjalizowanym w ich recyklingu lub unieszkodliwianiu, uzyskując przy tym stosowne potwierdzenia, w ten sposób, by uzyskać poziomy odzysku i recyklingu określone w ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Kto poza stacją demontażu dokonuje:

- *usunięcia z pojazdów wycofanych z eksploatacji elementów lub substancji niebezpiecznych, w tym płynów,*
- *wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia lub części nadających się do ponownego użycia,*
- *wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji elementów nadających się do odzysku lub recyklingu*

podlega karze grzywny.

Punkty zbierania pojazdów

Punkt zbierania pojazdów powinien zapewniać bezpieczne zbieranie pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów. Powinien mieć podpisaną umowę ze stacją demontażu, dotyczącą przyjmowania zebranych pojazdów. W punkcie zbierania nie można usuwać z samochodu żadnych substancji ani elementów wyposażenia.

Szczegółowe wymagania, jakim powinny podlegać punkty zbierania, określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Ponadto właściwy miejscowo starosta winien udzielić zgody na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów.

Przedsiębiorca prowadzący taki punkt jest obowiązany do przyjęcia każdego pojazdu wycofanego z eksploatacji, który posiada cechy identyfikacyjne, sporządzając przy tym zaświadczenie o demontażu pojazdu lub zaświadczenie o przyjęciu niekompletnego pojazdu.

Oplata recyklingowa

Od 1 stycznia 2006 r. istnieje obowiązek uiszczenia opłaty recyklingowej w wysokości 500 zł na konto NFOŚiGW od każdego pojazdu wprowadzonego na terytorium kraju przez wprowadzającego, który nie zapewnił tzw. sieci zbierania pojazdów, w tym także przez wprowadzającego niebędącego przedsiębiorcą, który dokonuje wewnątrzspółnotowego nabycia lub importu pojazdu.

Środki te są przeznaczone na dofinansowanie legalnie działających stacji demontażu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 147, poz. 932).

Przedsiębiorca prowadzący w sposób prawidłowy stację demontażu pojazdów może ubiegać się o dofinansowanie swojej działalności. Dokładne informacje opublikowano na stronie internetowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

http://www.nfosigw.gov.pl/site/main/aktualnosci_artykuly_odslona.php?id=1168263143

Rola Inspekcji Ochrony Środowiska

Główny Inspektor Ochrony Środowiska sprawuje nadzór nad wprowadzającymi pojazdy na teren Polski, w tym prowadzi rejestr zawiadomień o rozpoczęciu i zakończeniu działalności w zakresie produkcji, importu lub wewnątrzspółnotowego nabycia pojazdów przez wprowadzających pojazdy. Ponadto nadzoruje obowiązek zapewnienia sieci zbierania pojazdów oraz weryfikuje zaświadczenia potwierdzających odzysk i recykling przekazanych GIOŚ przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odzysku lub recyklingu. GIOŚ koordynuje działania wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 43 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji wojewódzki inspektor ochrony środowiska co najmniej raz w roku kontroluje każdą stację demontażu. Ponadto, w miarę możliwości, kontrolowane są przedsiębiorstwa, co do których zachodzi podejrzenie, że dokonują niezgodnego z prawem zbierania lub demontażu pojazdów. W trakcie kontroli WIOŚ współpracuje z innymi instytucjami: Inspektoratami Nadzoru Budowlanego, NFOŚiGW, Policji, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Urzędu Celnego, samorządami.